

TEKNOLOGIYA VA ONLAYN RESURLARNING NEMIS TILI O'RGANISH MOTIVATSIYASIGA TA'SIRI

Mustafoyeva Saidaxon Juma qizi
Farg'ona davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqola nemis tilini o'rganishning ahamiyatini tahlil qiladi va uning ta'lim, kasbiy rivojlanish va madaniy almashuvdagi rolini yoritadi. Nemis tili global miqyosda keng tarqalgan va dunyoning ilg'or iqtisodiy, ilmiy va madaniy sohalarida alohida o'rin tutadi. Maqolada til o'rganishning shaxsiy va akademik rivojlanishga ta'siri, shuningdek, nemis tilini bilishning jahon bilan integratsiyaga qanday yordam berishi ko'rib chiqiladi. Nemis tilini o'rganishning nafaqat professional faoliyatdagi imkoniyatlarni kengaytirishi, balki xalqaro aloqalar, madaniy tushunish va global hamkorlikni rivojlantirishdagi muhim rolini ham muhokama qiladi. Maqola nemis tili o'rganishni boshlayotganlar uchun uning ahamiyatini tushunishga va bu tilni o'rganishga bo'lgan motivatsiyani oshirishga yordam beruvchi tavsiyalarni o'z ichiga oladi.*

Kalit so'zlar: *nemis tili, til o'rganish, ta'lim, kasbiy rivojlanish, madaniy almashuv, global aloqalar, ilm-fan, iqtisodiyot, til bilish, xalqaro hamkorlik, motivatsiya, madaniyat.*

Nemis tili, dunyo miqyosida keng tarqalgan va ilmiy, madaniy hamda iqtisodiy sohalarida katta ahamiyatga ega bo'lgan tildir. Germaniya, Avstriya, Shveytsariya kabi mamlakatlarda rasmiy til bo'lishi bilan birga, Yevropa Ittifoqining muhim kommunikatsion vositasidir. Nemis tili nafaqat o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish, balki xalqaro hamkorlikda, biznesda, ilm-fan va madaniyatda keng imkoniyatlar yaratadi. Bundan tashqari, nemis tili o'rganish orqali talabalar boshqa tillarni o'rganishga bo'lgan qiziqish va motivatsiyasini oshirishi mumkin, chunki til bilish, asosan, intellektual va madaniy rivojlanishni ta'minlaydi. Nemis tilini o'rganish nafaqat til o'rganish jarayonining o'zi, balki keng madaniyatni anglash, turli xalqlarning tarixini, adabiyotini va san'atini o'rganish imkonini beradi. Bu jarayon talabalarga keng bilimlarni taqdim etib, ularning fikrlash doirasini kengaytiradi va xalqaro miqyosda faoliyat yuritish uchun zarur bo'lgan kommunikatsion ko'nikmalarni rivojlantiradi. Shuningdek, nemis tili iqtisodiyot, texnologiya, ilm-fan va sanoat sohalarida yangi imkoniyatlar yaratadi, chunki Germaniya dunyodagi yetakchi iqtisodiy va ilmiy davlatlardan biridir.

Texnologiya va onlayn resurslarning nemis tilini o'rganishga ta'siri. Zamonaviy texnologiyalar va onlayn resurslar til o'rganish jarayonini yangilashda va talabalarning motivatsiyasini oshirishda katta rol o'ynaydi. Nemis tili kabi chet tildagi bilimlarni o'zlashtirishda texnologiyaning roli juda muhim, chunki u o'quvchilarga yangi va innovatsion o'rganish usullarini taqdim etadi. Mobil ilovalar, video darslar, interaktiv o'quv platformalari kabi texnologik vositalar talabalarga darslarni qiziqarli,

interaktiv va samarali qilish imkonini beradi. Ushbu maqolada texnologiyalar va onlayn resurslarning nemis tili o'rganish motivatsiyasiga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida so'z yuritiladi.

Mobil ilovalar va ularning motivatsiyaga ta'siri. Mobil ilovalar til o'rganishda samarali vosita sifatida keng tarqalgan. Duolingo, Babbel, Memrise kabi mobil ilovalar nemis tilini o'rganishni qulay va qiziqarli qiladi. Bu ilovalar o'quvchilarga o'z bilimlarini kunlik mashqlar orqali mustahkamlash imkoniyatini beradi, shu bilan birga, interaktiv yondoshuvlar, o'yinlar va rag'batlantirish tizimlari orqali motivatsiyani oshiradi. Mobil ilovalar yordamida talabalar o'zlarining ilg'orlik darajasini kuzatishi, maqsadlar qo'yishi va o'rganish jarayonida o'z yutuqlarini baholashi mumkin. Ilovalar orasidagi raqobatbardosh elementlar, masalan, ball tizimi yoki do'stlar bilan raqobat qilish, talabalarni ko'proq o'rganishga undaydi. Bu jarayonni yanada qiziqarli qilishga yordam beradi, chunki talabalar o'zlarining muvaffaqiyatlarini o'lchash va ularni takomillashtirishga intilishadi.

Video darslar va multimedialar. Video darslar va multimediya materiallari talabalarga tilni vizual va eshitish orqali o'rganish imkoniyatini taqdim etadi. YouTube, Coursera, edX kabi platformalarda nemis tilini o'rgatish uchun turli darajalarda videolar mavjud. Video darslar nafaqat tilni o'rganishga, balki madaniyatni o'rganishga ham yordam beradi, chunki ular ko'pincha real hayotdagi dialoglar, filmlar yoki teleko'rsatuvlar fragmentlari orqali tilni amaliyotda ko'rsatadi. Bundan tashqari, video darslar talabalarga o'rganganlarini mustahkamlash va talaffuzni yaxshilash imkoniyatini beradi. Vizual va eshitish orqali o'rganish usuli ko'proq qiziqarli va samarali bo'lishi mumkin, chunki talabalar materiallarni o'rgatishda yanada ko'proq ishtirok etishadi.

Onlayn o'quv platformalari. Onlayn o'quv platformalari, masalan, Goethe-Institutning rasmiy saytida yoki Deutsche Wellening onlayn kurslarida taqdim etilgan o'quv materiallari talabalarga til o'rganishning yanada kengroq imkoniyatlarini taqdim etadi. Bu platformalar interaktiv vazifalar, grammatika mashqlari, tinglash va o'qish topshiriqlari orqali til o'rganishni rivojlantiradi. Onlayn platformalar o'quvchilarga o'z sur'atida o'rganish imkonini beradi, bu esa ular uchun yanada mos va samarali o'rganish usulini yaratadi. Onlayn platformalarda ko'pincha individual dasturlar va kurslar mavjud bo'lib, ular talabalarga o'z maqsadlariga erishishda yordam beradi. Talabalar kurslar va materiallar orqali o'z yutuqlarini kuzatishlari, kerakli materiallarga doimiy ravishda kirish imkoniyatiga ega bo'lishlari mumkin. Bu esa ularning o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Gamifikatsiya va motivatsiya. Texnologik vositalarda gamifikatsiya (o'yin elementlarini qo'llash) talabalar motivatsiyasini oshirishda juda samarali usul hisoblanadi. Mobil ilovalar va onlayn o'quv platformalari ko'pincha o'yinlar elementlarini, masalan, ball to'plash, mukofotlar olish, raqobatlashish va rivojlanish jadvalini o'z ichiga oladi. Bu o'yin elementlari talabalarni o'rganishga yanada ko'proq

jalb qiladi, chunki ular o'z yutuqlarini o'lchash va mukofotlar olish orqali motivatsiyani oshiradi. Gamifikatsiya yordamida talabalar o'zlarini o'rganish jarayonining bir qismiga aylantiradi, bu esa o'rganishni ko'proq qiziqarli va maqsadga yo'naltirilgan qiladi. O'yinlar orqali bilimlarni takomillashtirish, qiyinchiliklar va yangi vazifalar orqali motivatsiya hosil qilish, talabalarga o'rganishga bo'lgan ishtiyoqni yanada kuchaytiradi.

Onlayn jamoalar va ijtimoiy o'rganish. Onlayn forumlar, ijtimoiy tarmoqlar va jamoalar til o'rganish jarayonida talabalarga qo'llab-quvvatlash, fikr almashish va tajriba o'rtoqlashish imkoniyatlarini taqdim etadi. Facebook, Reddit yoki Discord kabi platformalarda nemis tili o'rganishni xohlaganlar uchun guruhlar mavjud. Bunday jamoalarda talabalar bir-biriga yordam bera oladi, bir-birining muvaffaqiyatlarini rag'batlantiradi va o'rganish jarayonini birgalikda ko'tarib borishadi. Onlayn jamoalar talabalar uchun o'z bilimlarini sinab ko'rish, savollar berish va boshqa talabalardan maslahatlar olish imkonini yaratadi. Bu esa motivatsiyani oshiradi, chunki talabalar o'zlarini biror jamoaning faol a'zolari sifatida his qilishadi va o'z bilimlarini yanada rivojlantirishga intilishadi.

XULOSA Zamonaviy texnologiyalar va onlayn resurslar nemis tili o'rganish jarayonini yanada qiziqarli, samarali va motivatsion qilishda muhim rol o'ynaydi. Mobil ilovalar, video darslar, o'quv platformalari, gamifikatsiya va onlayn jamoalar talabalarga til o'rganishni yanada qiziqarli va interaktiv tarzda taklif etadi, bu esa ularning o'rganishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi. Texnologiyaning yordami bilan talabalar o'z bilimlarini samarali tarzda oshirishi, motivatsiyasini kuchaytirishi va tilni o'rganishda muvaffaqiyatlarga erishishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Bekker. H. va Shmitt. C. (2019). Til va psixologiyaning uyg'unligi: Mentalitet lug'at yo'riqnomasidan tushunchalar. Amaliy tilshunoslik jurnali, 19(3), 207-222.
2. Fridrix. H. (2018). Nemis mentalitetini tushunishda lug'atni o'zlashtirishning o'rni: qiyosiy tadqiqot. Tilshunoslik har chorak, 22(1), 87-102.
3. Xasanboyeva O'. I. TIL O'RGATISH METODIKASIDA LEKSIK BIRLIKLARNING O'RNI. : ResearchGate 15 March 2022
4. Koenig. S. va Meier. P. (2019). Mentalitet so'zlari orqali madaniyatlararo kompetentsiyani o'rganish: nemis tili darslarida misol. Ta'lim psixologiyasi sharhi, 35 (2), 162-177.
5. Myuller. J. va Zimmermann. R. (2018). Nemis tili darslarida mentalitet lug'atini o'rganish uchun interfaol yondashuvlar. Ta'lim texnologiyasi tadqiqotlari, 25(4), 289- 305